

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXV.

V Ljubljani, 15. kimovca 1882.

List 37.

Izgleđi bogoljubnih otrok iz vseh časov kerščanstva. III.

(Dalje.)

i) Alojzij radostno umerje.

Leto 1591 je bilo za Laško silno hudo in žalostno. Dve grozovito veliki šibi božji ste terdo zadeli deželo in zlasti mesto Rim: lakota in kuga. Veliko jih je lakote pomerlo, mnogo stradajočih pa je z dežele prihitelo v Rim ter stisko in kužno bolezen še bolj pomnožilo. Kar je mogla, je storila Jezusova družba za usmiljenja vredne terpine. Prosili so miloščinje za nje, stregli so jim po bolnišnicah -- sami v smertni nevarnosti; celó novo bolnišnico so napravili; po dnevi in po noči si niso dali počitka.

Alojzij, čeravno slaboten, se je skušal z družimi v ljubezni do bližnjega. Od kraja mu je bilo le dovoljeno za uboge prositi, ne pa bolnikom streči. Pa tako dolgo je ponavljal svojo prošnjo, da so mu dovolili tudi bolnikom streči v bolnišnici. Kako težavno in prehudo je bolnikom streči, kadar je kuga, tega vam še dopovedati ne morem; pa Alojzij si je zbiral naj ostudniše bolnike, in stregel jim je z nedopovedljivo ljubeznjivostjo, ter se skor ločiti ni mogel od njih.

Kakor se je bilo bati, se je res zgodilo. Mnogo izmed preblagih strežnikov se je nalezlo te grozovite bolezni; tudi pomerli so nekteri. Med prvimi je bil Alojzijev sošolec in posebni prijatelj Tiberij Bondi. Ob njegovi smerti zakliče Alojzij: „Oh, kako bi bil vesel, ko bi smel z Bondi-jem menjati in namesto njega umreti, ko bi mi Bog hotel dati to milost!“

In res je upal, da bo te sreče kmali deležen. Bolezen je namreč tudi Alojzija napadla in 3. marca se je moral vleči. Z veseljem ga je navdajala misel, da t e bode več vstal. Nevarnost je čedalje večja. Sedmi dan, se je reklo, da je za to bolezen odločiven, ali pride smert ali pa se jame zdravje povračati. Alojzij je zeló slab, in vsi se bojijo, da bi utegnili ravno na 23. rojstni dan zgubiti svojega ljubljenca. Tudi sam želi sprejeti ss. zakramente za umirajoče. Kakor je bil vselej vaje z angeljsko pobožnostjo ss. zakramente sprejemati, je tudi zdaj njegovo vedenje tako priserčno in spodbudno,

da vaim pričujočim obilne solze lica rosijo, in zdi se jim prehudo že zgubiti angeljskega mladenca.

Potem se oberne do prednika in ga prosi, naj vaim pričujočim naznan, da ni zdaj čisto nič nemiren (kakor so nekteri menili, da bo) zastran pokoril in zatajevanj, ki si jih je nakladal, temuč mu je celó žal, da se ni še bolj pokoril, kar bi mu bilo gotovo dovoljeno, ko bi bil prosil; da v tej reči je le voljo svojih vikših spolnoval in da mu gledé pravil vest prav ničesar ne očita, če tudi je včasih drugače ravnal, kakor drugi, ker ga je k temu pokorščina primorala.

Te besede, ki jih je Alojzij zato izgovoril, da bi ne bil kdo kaj pohujšan, zbudio novo začudenje in še večjo žalost. Prav posebno ginljivo pa je bilo to-le. Po sv. opraviu pridejo tudi pater provincijal. Alojzij prosi za milost, da bi se smel še nekterim pokorilom podvreči. Ko mu nobeno ni dovoljeno, prosi, naj mu privolijo vsaj to tolažbo, da bo na golih tléh umerl; in ko se mu še ta prošnja odreče, se krotko in mirno udá iz ljubezni do pokorščine.

Zdaj govori le še o nebesih, kakor bi bil že med angeli; nikakor ne more skrivati veselja, ki ga čuti zastran smerti. Tako je vesel, da ga začne že skerbeti in vpraša svojega spovednika Belarmina, če take smertne želje niso znabiti kaj pregrešne.

Vendar sedmi dan srečno preide; Alojzij še ne umerje. Njegova kužna bolezen se spremeni v merzlico. Ali ta sprememba ni obetala zdravja. Ker mu prejšnja bolezen ni uzela življenja nagloma, mu ga je leta jemala polagoma. Še tri mesce mora čakati v tej solzni dolini, preden se mu spolni serčno hrepenenje.

Kakor v zdravih dnéh, ga je bila tudi zdaj krotkost in poterpežljivost sama. Bolezen njegova je bila jako mučilna; hud kašelj ga je nadlegoval; ker je moral tri mesce neprenehoma ležati, so se mu na herbtu séne (pekoče rane) naredile. Pa nikdar se ni pritoževal zastran bolečin in rane so še le po smerti zasledili. Čem slabša in zoperniša so bila zdravila, tem raji jih je vžival, in naj grenkejšje je nalašč dalje časa v ustih zadržaval in počasi pil, da bi se tako pokoril, ker mu niso več dovolili družijh spokornih dél. Kadar je bil sam, je večkrat zapustil posteljo, pokleknil in molil pred svetim križem ter ves ginjen premišljeval terpljenje Kristusovo. Ko se je pa to zvedelo in prepovedalo, je radovoljno ubogal. Sploh je natanko spolnoval vsa zdravnikova na-

ročila, čeravno je močno hrepenel umreti. Hvaležen je bil za vsako naj manjšo postrežbo; vedno je mislil, da mu preveč strežejo. V naj hujših bolečinah je bil vesel in prijazen. Vsim se je zdaj v boleznih zdel še ljubeznjivši, kakor pred.

Njegova sorodnika kardinala Rovère in Scipio Gonicaga ga v bolezni večkrat obiščeta; vselej jima je velika tolažba, kadar smeta z njim govoriti in očitno spoznata, da „Alojzij je velik svetnik pred Bogom, da je med vsemi Goncaškimi naj srečnejši“.

Prav posebno pa ga je spoštoval star duhoven, pater Korbineli, ki je takrat tudi za smert bolan ležal. Dokler še nista bila tako zelo bolna, sta se obiskovala, ker tudi Alojzij je imel prav otročjo ljubezen do častiljivega starčka. Priserčno želi še enkrat videti svojega angelja, kakor ga imenuje, preden oči zatisne. Pa ker Alojzij ne more več hoditi, se dá prenesti k smertni postelji ljubljenega starčka. S solznimi očmi se zahvaljuje, da smé še enkrat videti svetnika, preden umerje. Več časa se pogovarjata o nebeškem veselji, ki ga pojedeta kmali vživat in drug drugemu opominjata k potrpežljivosti in stanovitnosti. Slednjič prosi slabotni starček angeljskega mladenca, naj ga blagoslovi, ker se ne bosta na zemlji več videla. Alojzij se začudi in pravi: „Oh, oče, kar želite, je nemogoče! Ali se spodobi, da bi jaz svojega očeta in gospoda blagoslavljal? Ravno nasprotno se mora zgoditi! Vi ste častitljivi po svoji starosti, jaz pa sem otrok. Vi ste mašnik, jaz nisem; vrednišemu se spodobi, da blagoslovi; jaz prosim vas, vi me blagoslovite!“ Ker pa le ne néha prositi in tudi strežniku jokaje se veli, da ne smé nesti nazaj Alojzija, dokler mu ne podeli te zadnje tolažbe, povzgaigne sveti mladenec roko, se prekriža in pravi: „Gospod Bog naj naju blagoslovi oba!“ Potem pokropi še starčka z blagoslovljeno vodo, rekoč: „Častitljivi oče, Bog naj vam dodeli polnost svoje svete milosti, in naj vam dá vsega, kar v njegovo čast želite. Molite za-me!“ — En teden potem je Korbineli umerl in tisto noč se je Alojziju sanjalo, da ga prosi, naj moli zanj, ker je pomoči posebno potreben, ker se konec bliža. Drugi dan je Alojzij zagotovil, da je v nebesih, in se je v vicah le memogredé mudil. Gotovo mu je bilo to od zgoraj razodeto.

Izlamsko-turška moč in leto 1882.

II.

Jutrodeželsko nevredno in nezvesto cesarstvo je jelo razpadati o Mohamedovem času in življenji. Le ta je l. 629 s 30.000 Arabi prigrmel v Sirijo. Cesar Heraklij (611—641) je v Emesi mehkužno in počutno živel, kalif Omar pa je (634 do 641) podjarmil Damask in vso Fenicijo. „Vsa Sirija je zgubljena!“ je zaklical Heraklij, ko mu je došlo to sporočilo. Zbral je bil boje svét in ga vprašal, od kod je to, da Saraceni, ki so po številu, vojni umetnosti in orožji tako daleč zadi za Rimljani, vendar povsod zmagojujejo? In ko so nekatere trenutke vsi molčali, se je vzdignil starček in je odgovoril: „Zmage Saracenov se dajo pojasniti le iz moči pravičnega Boga, ki je razsujen nad Rimljani, ker tepajo postave evangeljske, se nesramnim pregreham vdajajo, in z odiranjem, samosilstvom, se s krivicami in skoparstvom bolj neusmiljeno med seboj vojskujejo, kakor pa zoper Saracene“. Cesar je priterdil, da starček ima prav in rekel je, da se hoče poverniti v Carigrad. Prepričan, da skoraj zgubi tudi Jeruzalem, je vzel sv. Križ seboj; prišel pa je le do azijskega obrežja, ker kot premagan ubežnik si ni upal v svoje glavno mesto.

Jeruzalem je bil res premagan po dvehletnem ob-

leganji, l. 636. Omar je na razdjanje jeruzalemskega tempeljna začel zidati mozlemški medžid (mošejo), kateri pa se mu je uderl, ko se je bil komaj nekoliko iz tal vzdignil. Judje, vselej sovražljivi keršanstvu, so kalifu zaterjevali, da le križ na Oljski gori je kriv, da se je medžid posul; toraj je Omar dal križ odpraviti, in o tej priliki so muslimani razdajali vse križe po mestu Jeruzalemu in v okolici. Tako je pričela „zver“ svoje širokoustno skrunjenje in preklinovanje. Po premaganji Jeruzalema se je vdala vsa Sveta dežela, Sirija vsa in Mezopotamija ste bile l. 638 njemu v rokah; l. 640 je bil zgubljen še tudi Egipt. Kako so muzulmani delali z oliko, kaže to, kar se pripoveduje o veliki knjigarni v Aleksandriji. Vojvod Amru je bukve razdelil Mohamedovim učencem, kateri so z njimi pol leta kurili po 4000 aleksandrijskih toplicah!

Arabci so si nadalje podvergli z evthijanskim krivoverstvom oskrunjeno Armenijo. Za Konstanca II (642 do 668), morivca sv. papeža Martina, se je kazen raztegnila skor na vse severno-afrikanško obrežje (647), na Ciper in Arad (648), na Nubijo (651), Kreto in Rod (653), Sicilijo (670) in Cilicijo (671). Tako se je po dopušenji previdnosti Božje osnovala država, ki je segla od Indije do Atlanta. (Gl. Philal. str. 126 id.)

Grozna šiba za grešno in razuzdano človeštvo je bila res nova mohamedanska moč. Ko je bilo toliko dežel v Aziji tepenih in podjarmljenih, kakor smo ravno vidili, je bilo malo lét pozneje zrelo za strahovanje tudi večernogotičsko kraljestvo na Španjskem. Okuženo z nenravnostjo in podkupljivo je bilo postalo, toraj so si Saraceni lahko podvergli od l. 711 do 712 vso Španijo in Portugalijo, in s tem so zapadno-gotovski državi konec storili za vselej. Vendar pa so zatirani in tlačeni Španjolci v terpljenji spregledovali, se pravno boljšali, pa tudi telesno se vterjevali ter so ponižani postali zopet močen narod; sovražniki pa so se v lepi in rodovitni deželi vedno bolj zmehkužili. Španjci so jih začeli napadati (982) in so jih poslednjič čisto premagali. S to dobo se prične „drugi čas“ v zgodovini mohamedanske moči, namreč „dva časa“ ali 720 lét nekako od l. 982 do 1702, od 11. do 17. stoletja. V tem času so bile zmage in pobitja izlamske države skoro v ravnovagi. Za svojo vero silno navdušeni Španjci so namreč od l. 998 dalje dobivali bitvo za bitvo zoper Saracene, kateri so bili l. 1492 iz Španije pognani. Na vzhodu pa so Turki naglo zmagovali; sultanu Malekšah-u je od 1072 do 1092 postalo vse podložno od Kineške meje do srednjega morja, in od Samarkand-a do južnega konca Arabije. Križarske vojske (1096—1270) so to povodenj premogle le malo zadrževati. Mala Azija je l. 1303 za stalno prišla pod turško gospodstvo; nadalje si je Murad I l. 1360 podvergel Adrijanopol in skoro vso Tracijo, razširil svojo moč po Macedoniji, Albaniji in Serbiji. Njegov naslednik Bajacet I (1389—1402), imenovan „bliški“, je z nemérno naglico bizanške okrajine nadalje podjarmoval, si popolnoma podvergel Serbijo, postal gospodar čez Bulgarijo in naložil je davek greškemu cesarju. Mahomed I (1413—1421) si je l. 1413 storil odvisno Valahijo in vzel je Benečanom Salonik. Ob tistem času sta velika junaka Ivan Hunjad in Juri Kastriotič ali Skanderbeg sultanu Muradu II (1421—1451) sicer dala veliko opraviti; vendar je sultan večerne moči odločil od Jutrovega, in Mahomed II (1451—1481) je l. 1453 premagal Carigrad.

Eden naj večih junakov tisti čas je bil Skanderbeg, kateri je bil svojo domačijo oprostil turškega jarma. O tem pa moramo skoraj malo bolj obširno spregovoriti.

Ko je bil Carigrad v muslimanski oblasti, je Mohamed II s pravo turško ošabnostjo se zagrozil, rekoč: „Kakor je le en sam Bog v nebesih, tako naj bo tudi

le en sam vladar na zemlji, namreč Mahomed.“ Čisto prepričan je ménil biti, da si bo kar naglo podvergel vse keršanstvo, da bo polomesec povzdignil na Dunaju in v Rimu. Zakadil se je v takem vertincu posvetne slave s 150.000 vojaki proti Ogerskemu, in 3. rožn. 1456 je oblegel Beligrad. Toda Zapad takrat še ni bil Boga zapustil in toraj tudi od Boga ni bil zapuščen, kakor Vzhod. Dežele in možé, pravi „Philaethus“ dalje, je še imela takrat Evropa, ki so vedili junaško bojevati se za vero zoper sovražnike Jezusove in zoper uničevalce evropske omike. Bojevali so se z Bogom in za Boga, zato jim je tudi po prehudih bojih prečudno pomagal k častiti zmagi.

Mohamed II je Belgrad oblegal ob vodi in ob suhem in streljal nanj noč in dan z ravno tistim strahovitim orožjem, s katerim je bil premagan Carigrad. Nevarnost je bila silovita. Kar pride verli Hunjad na čelu slabe in neznatne vojne; toda zaupal je v Boga. Pridružil se mu je slavni minorit Janez Kapistran s četo, ki je bila zbrana iz naj priprostejšega ljudstva, ki ni bilo vojske vajeno, je bilo malo z orožjem prevideno, pa brez vojaške plače. Vsa vojna Hunjadova je bila v tako slabem stanu, da so se je sramovali bolji častniki. Bog pa, kar noben človek ne more tajiti, velikrat z naj slabšimi pomočki zverši naj večji dela, da naj človek njegovo vlado in moč spozná. Kapistran je videl pušico prileteti z neba, na kateri je bilo zapisano z zlatimi čerkami: „Janez, ne boj se nič, premagal boš Turka s močjo Mojega imena in sv. Križa, ki ga носиš!“ Od tega trenutka je pričakoval zmage z naj večji zanesljivostjo. S križcem v roki se je gnetel v spraznovane verste vojakov in klical: „Bodite stanovitni, otroci, vojskujete se za Božjo reč: človeško prizadevanje brez Boga nič ne more!“ Že hoče množica 22. jul. 1456 odjenjevati pred silovito večji turško močjó, Kapistran šine pred nje, zopet križ povzdigne in goreče prosi: „Zmago, Jezus, zmago!“ Na novo poživljeni s tem imenom se kristjani še enkrat zaženó na sovražnike, in po vroči bitvi so jih 6. avgusta v beg pognali, v tem ko se je Mahomed od pušice zadet v nezavednosti na tla zvernul. Bil je Beligrad oprost. Sultan pa je od tistega časa vselej preklinjal kakor obesjen, ako je slišal Beligrad imenovati.

(Dalje nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. „Kruh nebeški“, drugi zlepečani in pomnoženi natis. Komaj je pretekla polovica leta, od kar je bil prvi natis teh molitvenih bukvic občinstvu naznanjen, se je že kazala potreba novega natisa. Da je bilo v tako kratkem času 2000 iztisov prodanih, je znamenje, da pobožni Slovenci presveto Rešnje Telo goreče častijo, pa tudi, da jim besede molitvic te knjižice k sercu segajo in jih v ljubezni in češenju Jezusa v tej presveti skrivnosti močno podpirajo. Pisatelj se je prizadeval z drugim natisom pobožnim dušam še bolj vstreči, kakor s prvim; zato rej ga je želel pomnožiti, pa vendar tudi skerbeti, da bi ne bila knjižica zdatno večji, in ako mogoče enake cene. Podoba bukvic se je mnogim zdela premajhna in predrobna, velike čerke so bile pa všeč; zato so pri drugem natisu čerke pri molitvah poprešnje ostale, velikost in debelost bukvic pa je nekoliko narastla. Vvod je predelan in skrajšan, ravno tako je tudi tretji način češenja nekoliko pomnožen, in druga sv. maša je toliko skrajšana, da jo zamore čitatelj pri eni sv. maši vso prebrati.

S čim je pa knjižica pomnožena? Z drugim in tretjim razdelkom. Drugi služi s prvim odstavkom za

počeševanje sv. Rešnjega Telesa pri obiskovanji Božjega groba véliki teden, pustne dni, ali sicer pri izpostavljenji sv. Rešnjega Telesa, če vselej namesto besede (božji) grob izrečeš: tabernakelj; z drugim oddelkom pa je posreženo posvečevanju sv. Rešnjega Telesa o prazniku tega presv. Zakramenta. Tretji razdelek razpravlja vso navadno, prav slovesno pobožnost pri prejemanji prvega sv. Obhajila. Ta razdelek obsega tri oddelke. V prvem je ogovor mašnikov po vходу otrók v cerkev pred začetkom sv. maše. V drugem oddelku je ogovor namesto pridige med sv. mašo. Tretji oddelek se rabi po sv. maši ravno pred obhajanjem otrok, če se obhajajo po sv. maši; ako bi jih pa mašnik med sv. mašo obhajal, bi bil tretji oddelek rabiti precej po skončanem drugem oddelku. Dasiravno so vsi ogovori in molitve tega razdelka kratki, se vendar tvarina namnoži toliko, da bi branje vseh treh oddelkov s sv. mašo vred za kake pol ure zarano Božjo službo podaljšalo. Ker pa nekateri verniki ne utegnejo zjutraj čez eno uro se v cerkvi muditi; zato bi bilo morebiti primérniši otrokom prvo sv. Obhajilo še le po sv. maši podeliti, da bi mogli, katerim se mudi, pred čitanjem 3. oddelka na dom oditi.

Za priporočilo teh bukvic bodi opomnjeno, da jih je založila družba sv. Vincencija v Ljubljani, in da jih razprodaja katoliška bukvarna. Naj pomisli toraj, kateri bukvice kupi, da daruje tisti denar, ktereza za te bukvice izdá, ubogim sirotam. Priserčno zahvalo ob enem naznanjam vsim častitim gospodom duhovnom, kateri so pomagali pri delu družega zlepečanega in pomnoženega natisa imenovanih bukvic.

Pisatelj.

Vojsko, 2. kim. — Zdaj je dognano, da spoved vsaj enkrat v tednu ima pomen: da od ene spovedi do druge ne smé več preteči, kakor k večjemu 8 dni (gl. Maurel's Ablasse, 7. Auflage 1881, str. 81), o kateri reči je bilo lansko leto v „Danici“ (šte. 32, 34, 36, 37 in 38) obširno govorjeno, koliko popolnoma odpustkov se utegne večkrat zgubiti, ako se ne gleda na to, da bi spoved vsaj vsakih osem dni opravili tisti, ki imajo lepo navado vsak teden k spovedi iti. To določuje sv. zbor za odpustke 15. listopada 1878.

V. K.

Z Gorenjskega. (Zlata maša v Kranji.) Tretjega sept., angeljsko nedeljo, so obhajali preč. gosp. Anton Smrekar svojo zlato mašo. Rojeni so bili 25. jan. 1801 v Zatičini in posvečeni 26. jul. 1832, ter so službovali kot kaplan na Kočevskem, v Terziči, v Predasliji; kot župnik v Zlatem polji, v Lešah, od koder so šli l. 1877 v pokoj v Kovor, in od onod v Kranj. Za zasluge in miloserčnost njihovo jim je Vsemogočni poplačal nekoliko že na tem svetu s tem, da jim je dal doživeti petdesetletnico njih mašništva.

Prišel tedaj je preveseli dan, dan zlate maše. Ob 9 je spremljevalo velečast. g. zlatomašnika iz farovža, med priterkavanjem zvonov, 8 duhovnov *) in več odlične mestne gospóde v ozaljšano cerkev, kjer je bila zbrana obilna množica pobožnega ljudstva, domačega in tujega. Po odpetem „Veni Sancte Spiritus“ so veleč. g. Flis, špirtuval ljubljanski, imeli prekrasen govor o redki tej slovesnosti. Omenili so v vvodu služb in djanja zlatomašnikovega; v daljnem govoru so razlagali zasluge jubilarne, s kakošnim veseljem se ozira v preteklo življenje, koliko je že storil v vinogradu Gospodovem, med tem ko novomašnik še le v prihodnost gleda, kaj bode delal. Krepko so naslednjič 82letni gosp. zlatomašnik peli sv. mašo. Občudovali smo vsi tudi lepo in

*) Mnogo gg. duhovnikov ni bilo pričujočih zavoljo slovesnega odkritja spominka pok. škofa Legata in tudi zaradi družih zaprek.

vzorno cerkveno petje, ter opomnim, da se je g. učitelj P. pokazal pravega mojstra s svojim pevskim zborom, kateri bi delal čast v ljubljanski stolni cerkvi. Po dokončani maši smo se vernili zopet v farovž. Pri obedu so v prvo napiili preč. g. dekan A. Mežnarec jubilanu, in verstile so se mnoge druge napitnice.

Bog ohrani še mnoga leta preč. g. jubilanta in daj jim milost, da bi obhajali tudi biserno mašo. J. C.

Z Gorenjskega. (Petindvajsetletnica kranjskih gg. učiteljev.) V Šmartinu poleg Kranja veršila se je uno sredo, t. j. 6. dan septembra, slovesnost, ravno kakoršne med našim slovenskim narodom še ne pomnimo. Snidlo se je bilo namreč več ljudskih gg. učiteljev, ki službujejo že 25 let, da bi obhajali, kakor je postala zlasti pri visokočasiti duhovščini navada, svojo petindvajsetletnico. Menimo, da „Danica“, ki piše lepi oddelek slovenske zgodovine, sme o tej dogodbi kratek popis razglasiti toliko bolj, ker se gg. deležniki shoda prištevajo med učitelje, kakoršne si vsaka slovanska fara imeti želí. Nekaj gg. deležnikov prišlo je bilo že na predvečer v Šmartin; drugi še le zjutraj. Kar se jih je pripeljalo ob 8 z ljubljanskim vlakom, pričakali so jih na Kranjskem kolodvoru č. gosp. Zarnik Matija, kaplan in katehet v Šmartinu; gg. Stanonik Nikolaj, nadučitelj v Šmartinu, in Traven Jože, učitelj v Naklem kot voditelj shoda, in še nekateri gg. učitelji. Po prijaznem medsebojnem pozdravu napotili so se vsi prot. „Gašteju“, kjer so se nekoliko opočili in okrepčali. O 1/2 9 se je v Šmartinu oglasil veliki zvon jako veličastno, vabivši k slovesni sv. maši, katera je bila že preteklo nedeljo s prižnice oznanjena. Proti devetim napotili so se zbrani gg. učitelji proti farni cerkvi, še pred pa se podali v šolsko poslopje, katerega vhod je bil okinčan z mičnim slavolokom in narodnimi zastavami. Po kratkem pregledovanji šolskega poslopja vzdignili so se gg. jublanti med velečastnim, jako harmoničnim donenjem vseh zvonov paroma v cerkev, kjer se je bilo že snidlo prav lepo število ljudstva k službi Božji. Slovesno sv. mašo opravljali so omenjeni gospod Matija Zarnik; orgljal je spretni g. nadučitelj Martin Zarnik iz notranjskega Ternovega; peli so pa prav pohvalno domači pevci in pevke. Po sv. maši so zapeli zahvalno pesem, kateri so se ginjaivo pridružili vsi zvonovi.

Ko so prišli gg. učitelji po sv. maši iz cerkve, odbrani so bili gg.: Praprotnik Andrej, ravnatelj I. mestne šole v Ljubljani, Govekar Franc, nadučitelj na Igu, in Levičnik Jože, učitelj v Železnikih, da naj se gredó v imenu vseh učiteljskih sobratov zahvalit prečast. gosp. župniku Jurju Krašovec-u (ki, žali, da so bolni), ker so dovolili v svoji farni cerkvi tako odlično obhajati redko slovesnost. Prijazno so preč. gosp. župnik imenovane tri gospode sprejeli, izrekli pa koj željo, da bi radi vidili vse nazoče gg. učitelje. Na klic so se nemudoma podali vsi v farovž, domači g. nadučitelj Stanonik je vse zaporedoma predstavil preč. gosp. župniku, kateri so imeli zdaj do vseh sprelep ogovor. Služili so namreč tudi oni nekdanj kot katehet na Kranjski glavni šoli, toraj dobro poznajo težave učiteljskega stanú. Djali so zbranim, da imajo oni ravno sedanjí čas nenavadno težko stališče, tim bolj, ker imajo pred seboj dvojni pot, hoditi se pa zamore le po enem; pohvalno so vender djali, da kranjski učeniki hodili so dozdej vedno po pravem, kar naj bi se godilo tudi zanaprej. Priporočevali so zbranim poterpjenje in stanovitnost, ker iz lastne skušnje vedó, da se s tem naj več težav pri šolstvu zmaga. Sklepne besede pa so bile: „Gospodje! naj bolj se pa varujte dveh reči: dolga in greha!“ Res, dve kratki, pa mislečemu veliko povedajoči besedi. —

Iz farovža pridší so šli nekateri zmed družbe v

Kranj, in podali se med drugim tudi na ondotno pokopališče obiskat ondi gomile svojih duhovskih in tudi svetovnih znancev in prijatlov. Z vošilom: „Bog daj večni mir in pokoj vsem tu počivajočim“, zapustili so zopet kraj, ki zaradi prijetnega položaja budi v duši človeški upne misli na lepoto, ki nas vse čaka unkraj groba.

Ob eni popoldne so se zbrali gg. jublanti in njihovi tovariši k skupnemu obedu na Gašteju. Šotor na gostilničnem vertu, v katerem so jedli, bil je z venci, z narodnimi in s cesarsko zastavo okinčan; razgled iz njega kazal je: ponosno Kranjsko mesto, obrežje Savsko, in romantično gorenjsko stran s sivimi koroško-štajerskimi mejniki v ozadju. Priserčnih napitnic čulo se je mnogo; dospeli so tudi trije telegrami s pozdravi iz daljave. Omenjen naj bo tudi slavnostni ogovor, ki ga je imel n. pr. ob sredi ogovor železniški učitelj g. Jos. Levičnik. Po navadnem pozdravu in vvodu prestopil je na stari paganski pregovor:

„Bogovi kogar so čestili,

Učitelja so ga storili“,

povdaril pa gg. tovarišem, naj se kot katoliški učitelji s tem rekom ne strinjajo, ker je že davno overžen. Overgel ga je Učenik vsah učenikov, Zveličar sam; overgli so ga dalje: katoliška Cerkev, država, roditelji, učitelji sami, in vsi miločutni in dobroserčni ljudje. Vsako točko vterdil je z dokazi; slednjič pa djali, da kakor tudi naše dni za marsikakim pesnikom svet tje v en dan govori, besed njegovih pa ne dá na tehtnico resnice in pravice, tako je tudi z izrekom paganskega poeta; on ni govoril resnice, ampak lagal je. V daljnem govoru je bilo povedano, da ima vsled nesrečnega padca v raji vsaki stan svoje težave, in kot izgled postavil je g. govornik rudokopa in ratarja; da ima pa vsak stan tudi svoje prijetnosti, kar je gotovo marsikaki g. učitelj v teku 25 let skusil. V misel je vzel tudi onih zmed gg. učiteljev, ki so v teh 25 letih umerli, izrekel pa upanje, da se o njih zamore reči:

„Blagor mu, ki se spočije,

V črni persti v Bogu spi;

Lepše solnce njemu sije,

Lepša zarja rumení.“

K sklepu pa je spodbujal zbrane gg. sotovariše tudi še zanaprej k marljivosti, stanovitnosti in neutručnosti po besedah rajnega č. g. Ant. Olibana:

„Bratje! dan je s'cer pekoč,

Vender delajmo na moč,

Bo nam v grobu lahka noč!“

Dalje klical jim v spomin besede slavnega knezoškofa rajnega A. M. Slomšeka: „Delajmo in poterpimo; saj traja le kratko; — kratko ni dolgo; — dolgo pa tudi ne večno“; pa tudi besede rajnega gosp. Matevža Lotriča:

„Nam življenja dan še sije,

Hvalo pojmo vsi Bogu;

Preden solnce se nam skrije,

Išimo za raj sadú!

Upno pojdemo naprej,

Da odpre se svet' nam raj!

Sklep pa je bil slavoklic na mogočno Avstrijo in njenega preslavnega vladarja cesarja Franciška Jožefa I; pa tudi na katoliško Cerkev in njenega višjega vladiko papeža Leona XIII, v kar so nazoči gromovito priterdili.

Proti večeru so se gg. vdeležniki petindvajsetletnice zopet med saboj poslovili in razšli se na vse strani. Naj jih spremlja na vsih njihovih potih in pri vseh opravilih Božja pomoč!

V Bukovšici je 21. vel. serpana zjutraj četert pred šestim v stolp farne cerkve strela udarila, in sicer okoli

3 metre pod jabelkom. Ob šestih, ko v cerkev gremo k sv. maši, se je pokazal dim in že tudi plamen v stolpu. Hitro so šli eni z vodo v stolp, in le z velikim trudom in nevarnostjo je bilo še mogoče ogenj pogasiti, nekaj desk, na katerih so plošče bile pribite, je bilo že odgorelo, več tramov v stolpu je strela razcepila, dva palca debele polena odčesnila, potem se v cerkev preselila in tabernakelj, ki je bil pred tremi leti v novič prezlačen, poškodovana, zlato odrušila, nekaj razklala, eno desko za altarjem precepila, eno osmodila in potem brez sledi zginila.

Škoda je obilna, ker stolp je bil leta 1875 na novo postavljen in s ploščami pokrit, da ga je bilo veselje pogledati, nad 2000 gl. je vse delo stalo. Popravljanje bo zavolj tega veliko stalo, ker bo potreba na stolpu podporo, odre staviti, da bo mogel ploščar plošče pribijati. Ali pri vsi ti nesreči je le vendar velika sreča, hvala in čast Bogu! da se ni zgodilo po noči; ognja bi ne bil nihče pred zapazil, da bi bil že stolp pa morebiti tudi cerkev in druge bližnje pobištva v velikem ognji. Velika sreča je še tudi, da se ni zgodilo četert ure pozneje — med sveto mašo; gotovo bi ljudje in mašnik ne bili odšli zdravi. Nad velikim altarjem je tudi en tram (spirovec) razcepila.

Iz Tersta, 10. sept. 1882. (Dvojna razstava.) Terzaška razstava je velikanska in sijajna, in vedno več ptujcev prijaja, ter z domačimi vred občudujejo dela človeškega uma in dlani. Verhunc slave bode v dnevih 17., 18. in 19. t. m., ko pride sam avstrijski cesar s svojo slavno družino, prepotovavši celo primorsko deželo od Tolmina do Pulja, — naposled v Terst. Navdušeno pozdravljajo svojega ljubega vladarja in deželnega očeta vsi zvesti državljani v Primorju. Iz tisoč in tisoč gerl se razlega čez hribe in doline, po kopnem in po morju: Živio! Slava! Bog ohrani mnogo lét svetlega cesarja Frančiška Jožefa!

Zraven te velike obertnijske razstave zginejo vse drugoverstne na ogled postavljene priprave in izdelki, da se ljudje le malo za nje zanimajo.

Taka razstava je bila od 1. do 10. sept. pri sv. Jakobu v Terstu, razstava namreč razne cerkvene priprave, paramentov, cerkvenega belila itd. družbe vednega češčenja presv. Rešnjega Telesa za oskerbljevanje ubožnih cerkvá. Že 11 lét (od 1871) prav vspešno deluje ta družba ter je že marsiktero cerkev oskerbela s primerno in dostojno cerkveno obleko. Voditelj te družbe, prečast. g. Karol Mosè, je sam zveden mojster v tej zadevi, kajti bil je nekaj lét, preden je gimnazijalne študije dokončal, krojaški pomočnik, kar mu sedaj jako na hvalo prihaja. Perve leta obstanka te družbe je bilo vse vneto za njo, a polagoma se je ta gorečnost nekako ohladila; a nadjati se je, da bode pod novim škofijskim načelnikom premilg. škofom Glavinom zopet se povzdignila, kajti gledé snage in lepote hiše Božje so novi milg. škof jako natančni in skerbni. Prav takó, naj bodo stvari, ki pridejo v dotiko z najsvetejšim Zakramentom in vse druge, ki se rabijo pri službi Božji, tudi visokemu namenu svojemu primérne. Gledé izvožnje iz Tersta, se vé, imamo sitnosti večje ko v družih škofijah, ker moramo carino (col) plačevati. Prav bi bilo, da bi se take za ubožne cerkve namenjene stvari oprostile izvažninskega davka. Morda se bo sčasoma tudi v tej zadevi kaj na bolje obrnilo.

Na veliki razstavi so tudi (pa primeroma k drugim v naznatnem številu) stvari in izdelki, ki služijo cerkvi in njenim potrebam. Zvonovi (Samassa), sveče (Dolenec, Seeman, Bader in drugi), paramenti (Rudari iz Tridenta in drugi), pa svetih posod in podob prav uborno število. O priliki kaj več o tem, in o 4 nemških „w“(eh)!

o katerih podaja zanimive članke novovstanovljeni, vsem avstrijskim duhovnikom priporočevanja vredni list: „Correspondenzblatt für den kathol. Clerus Oesterreichs“ von B. A. Egger. Te štiri rubrike dandanes mnogokrat od brezvestnih sleparjev pohabljenе so: Wachs, Weibrauch, Wein, Weizenmehl — vosk, kadilo, vino, pšenična moka. Na razstavi so vse te stvari (razen kadila) dobro zastopane, koliko in ako so hvale vredne, bodo presojali nalaš za to sverho postavljeni presojevalci.

Oddani darovi in zbirke „Zgod. Danice“. (Dalje.)

12) 26. jun. 1882. Po gosp. amerikanskem trgovcu Vertinu, sorodniku milgsp. škofa Vertina, izročil 15 gl. 34 kr. za misijon. — Za gsp. Ign. Tomazina misijonarja po njegovem naročilu izročil njegovi materi 22 gl. 42 kr., ki jih bode on ondi nadomestil.

13) 27. jun. V kn.-škof. pisarno oddal: za pogorelce v Nadanjem selu 114 gl. 20 kr.; — za pogorelce v Knežaku zopet 17 gld.; — za pogorelce v Cerkljah zopet 12 gl.

14) 28. jun. Preč. g. kan. A. Zamejcu za cerkev presv. Jezusovega Serca v raznem denaru, ki znese skup nekako 447 gl.

15) 11. jul. Gosp. misijonarju V. Lahu po njegovi sestri poslal 109 gl. 50 kr., veči del za ss. maše in nekaj za milošnjo.

16) Ravno tisti dan preč. g. Jan. Gnjezdu 4 gl. 60 kr. za hišo katol. rokodelskih pomočnikov.

17) 18. jul. Po g. bankirji Mayeru poslal P. Tom. Brsesku menjico za 1252 gl. 70 kr. za več v Adrijanopolu vstanovljenih ss. maš in milošnje.

18) 22. jul. V Stopiče č. g. župniku Mat. Jerebu za ondotne pogorelce 5 cul obleke in 66 gl. denara.

19) 26. jul. Preč. g. kan. Zamejcu za cerkev Jezusovega presv. Serca v raznem denaru, ki znaša nekako 390 gl. 10 kr.

20) 31. jul. Preč. g. kan. dr. Jegliču poslal 113 gl. za vstav in druge mis. namene.

21) 3. avg. Preč. g. vodju sv. Detinstva kan. A. Zamejcu 86 gl. 38 kr.

22) 4. avg. V kn.-škof. pisarno: zbirka za sv. Očeta 331 gl. 76 kr. — 26. avg. pa: 18 gl. za Božji grob v Jeruzalemu; 34 gl. za afrik. misijon, in 53 gl. za sv. Očeta.

23) 28. avg. Č. g. župniku Jan. Mesarju za cerkev v Bohinjski Bistrici 143 gl. 20 kr.

24) 10. sept. Fratrú Cahariju Trapistu osebno izročil: a) 3 gl. „za vdeleževanje ss. maš“; b) 8 gl. za južno Afriko, dalje iz darov „za naj potrebniši misijone“ v ravno ta namen 25 gl.; c) za Sestre presv. Kervi v Banjaluki 35 gl. 50 kr., med temi precejšen del iz darov „za naj potrebniši mis.“. Izročil sem mu tudi velik zvezčič ss. podobice za mis.

Posvečevanje nove stolne cerkve v Djakovem.

Njih ekscel. prevzv. g. škof djakovski Jožef Juri Strosmajer so izdali zarad tega, ker bodo 1. okt. t. l. novo stolno cerkev v Djakovem posvetili, sledeči list svojim vernikom:

Preljubi bratje v Kristusu!

Bogu našo hvalo! Bliža se čas, ko bode naša stolna cerkev dodelana. Ravno 16 lét je, od kar smo jo začeli zidati, in ako se oziramo zdaj na ves ta pretečeni čas, ako se spominjam vseh zaprék in težáv, katere smo morali premagati; moram odkritoserčno reči, da moram pri vsi naši poterpežljivosti in darežljivosti iz polnega

serca zaklicati: Non nobis Domine, non nobis, sed nominis tuo da gloriam! Ne nam, Gospod, ne nam, ampak Tvojemu imenu naj bo hvala! Bog je hotel, da se nobeden ne bode mogel ponášati s tem, k njegovi slavi in zveličanju njegovega ljudstva pričetim delom, razun le On sam; ker On edini nas je podpiral in nepremagljive zapreke premagal. Njemu večna hvala! In jaz molim iz globočine svojega serca k Njemu, da bi bila vsaka daritev Božjega jagojeta, katero grehe sveta odjemlje, ktera se bo v cerkvi darovala, da bi vsaka božja služba in vsaka molitev, ktera se bode v njej opravljala, vsemu kerščanskemu ljudstvu v zveličanje, vsem tistim pa, kateri so mi pri tem težkem opravilu po moči pomagali, v tolažbo in milost.

Moja vroča želja je bila ta, da bi se posvečevanje nove cerkve veršilo na praznik rojstva Marijinega, 8. sept., ker to je dan, o katerem sem bil jaz pred 32 leti na Dunaji za škofa posvečen po tamošnjem poslancu papeževega dvora, Viale Prela, kateri je umerl pozneje kot kardinal in nadškof v Bolonji, in katerega bodem jaz, dokler živim, v hvaležnem spominu ohranil, ne samo radi tega, ker sem bil prijatelj njegov, ampak posebno zavoljo tega, ker je on po mojem mnenju eden naj bolj vrednih in izverstnih škofov, ktere sem kedaj poznal na svetu. Spomin na takega moža človeka vedno priganja k večji lastni popolnosti.

Škoda, da ni moč, da bi se moja prvotna želja spolnila, ker ni bilo mogoče pri vsem trudu in hitrosti vsa dela do male Gospojnice dokončati. Prestavim tedaj posvečevanje cerkve na 1. oktobra, kateri bo 18. nedeljo po binkošti, kateri dan je praznik rožnega Marijinega venca. To je dan, o katerem sem pred 32 leti kot škof v staro cerkev vpeljan bil, in meni bo silo prijetno in tolažilno, da bom vstopil ta dan slovesno v novo cerkev in vse svoje kerščansko ljudstvo saboj peljal. Moja želja je in trudim se za to, da bi se iz bližnjih fará, kolikor je mogoče, katoliško ljudstvo skozi celo osmino v procesijah sem vodilo, in da se mu v pravem času na znanje dá, da ako pri ti priložnosti prejme zakrament sv. pokore in sv. Rešnjega Telesa in molitve v namen svete matere Cerkve opravlja, bo deležno obilnega odpustka, katerega hočemo aprositi od sv. Očeta.

Kar mene zadeva, moram reči, da vidim s tem eno glavnih nalog mojega škofovskega poklica izpolnjeno, in iskreno bi želel podati se v pokoj, da bi potem bolj sam sebi, kakor drugim živeti zamogel, in da bi se pripravljaj na pot v večnost, ktera mi je blizo. Vendar čutim v svoji duši in vesti, da Bog hoče, naj ostanem na tem mestu in svoj križ poterpežljivo prenašam. Vdam se radovoljno v njegovo sveto voljo in ga lepo prosim, da kadar bom pod težo svojih dolžnosti omahovati začel, mi v mojem častitem kapiteljou in mojem dobrem duhovstvu, kakor do sedaj, tako tudi za naprej, ne bo odtegnil Simeona Cirenskega, kateri me vzderžuje in moje breme nositi pomaga.

Še imam nalogo, ktera je skoraj še večja in svetjša, ktera se ima spolniti v teh škofijah, in ta je, da se napravi v Djakovem Seminarium puerorum, t. j. gornja gimnazija za dečke, kateri se hočejo posvetiti svetemu poklicu mašništva in v zvezi s tem, kolikor bo to mogoče, tudi konvikt, v katerem se zamorejo proti znižani plači tudi otroci odličnih starišev sprejemati, da dokončajo svoje študije, da ne terpe škode v veri in čistosti življenja, kar se, žali, dandanašnji po svetu tako pogosto zgodi brez varstva starišev. Ne vem, ali je božja volja ali ne, da se to doseže; gotovo pa imam namen in terden sklep, vse moči svojega življenja in poklica temu sklepu do smerti posvetiti. Ako bi me pa Bog poprej k sebi poklical, bodem tudi pred Bogom prav goreče prosil, da bi blagoslovil trud onih, kateri delajo

na to, da bi oskerbeli škofi take zavode. Svojim duhovnim bratom priserčno priporočam, da bi mojega vrednega naslednika v tej stvari podpirali. Ta naprava je naj bolj gotova zastava vstajenja in prerojenja našega ljudstva, katero prerojenje je Bog izročil našim učenim in krepostnim duhovnom, katerim bode ta naprava posvečena. Kakor je znano, gotova je že zato precejšna svota premoženja. Temu naj pripada še vse, ako po smerti v mojem premoženji kaj ostane, in vi, duhovni bratje, in vi, pobožni verniki, spominjajte se mene tako v življenji, kakor ob smerti.

Sploh se priporočam v molitev svojim duhovnim bratom in naznanujem z naj večjim veseljem vsemu duhovstvu in kerščanskemu ljudstvu, da so sv. Oče papež Leon XIII nedavno v pismu, katerega sem prejel od kardinala in državnega tajnika, tako meni, kakor vsemu ljudstvu svoj sveti blagoslov podelili, zares na tem svetu naj boljši znamenje milosti božje. Sprejmimo ta blagoslov z naj večjo hvaležnostjo in molimo iz polnega serca k Bogu: naj blagoslovi sv. Očeta papeža Leona XIII, svojega namestnika na zemlji, naj jih prej ko mogoče oprosti vsega zlega in skerbí, ktere jih tlačijo, in jim spolni naj svetejše serčne želje po prostosti in samostojnosti Cerkve in apostolske nadoblasti, po kateri s tako modrostjo in poterpežljivostjo hrepené, in sicer toliko bolj, ker v tem je zastava prostosti in samostojnosti sv. Očeta ob enem tudi zastava prostosti in napredka vesoljnega sveta. Amen.

V Djakovaru, na veliko Gospojnico 1882.

Jožef Juri m. p. škof.

Angelj varh.

Visoke na stermine
Fantiček s čedo gre,
Kjer vidi le pečine,
Na katero stran se zre.

Fantiček na višavi
Sedi in gleda krog,
„Mogočen si v naravi“,
Prepeva ti, o Bog!

Ovčice tihe krotke
Se mirno pasejo;
On peva pa pastirske,
Ki dolg čas krajšajo.

Fantiču dala mati
Je knjižico seboj,
Ne zabi, reče mati,
Boga se vselej boj.

Fantiček bere pridno
Terpljenje Kristusa;
Da vbogal je ponižno,
Se nikdar ne kesá.

Se nagne dan, se sliši
Iz daljne cerkve glas;
Marija, moli, vsliši
Me, milo zri na nas!

Z višave se spušaje
Ovčice kliče skup,
Po grupu pa stopaje
Zderči, nastane hrup.

Pod njim prepad, smert zeva,
In gruh naprej hrumi;

O, kliče milo reva,
Me angelj varh otmi!

Se grub umiri — čudež!
Fantič poprime se,
In plava dalje revež,
Hvaleč Boga za vse.

D—d—n.

Razgled po svetu.

V Djakovem se bo v praznik Marije D. Roženkranske veršila velika slovesnost. Ta dan bodo namreč prevzvišeni škof Jožef Juri Strosmajer posvetili novo stolno cerkev, ki je stala do pol milijona goldinarjev in za katero se je 16 let potrebovalo, to je, ravno polovica let Strosmajerjevega vladikovanja. Če pomislimo, da je bila ta stolna cerkev večinoma s stroški škofovimi zidana in da so se najboljši nemški in italijanski stavbarji, kiparji in slikarji vdeležili stavbe in zverševanja te cerkve, lahko zapopademo, kako se veseli tega dneva vsa škofija Djakovska, posebno pa škof sami, ki bodo cerkev posvečevali.

Naj mili Bog ohrani, poživi in srečnega stori na zemlji za Božjo čast in blagor slovanskih narodov siino vnetega škofa Strosmajerja, in naj jim dodeli milost, da bi videli vspéh svoje obširne in neumorne delavnosti, ki je obrnjena v to, da se razkolni narodi zedinijo z materjo katoliško Cerkvijo! Naj bi tudi Slovenci prav goreče molili za razkolne narode, kateri so zares milovanja vredni!

Pruska framonarija in Rim. Že davno pisarijo o pogajanji med Prusijo in Rimom; če se pomisli, da je Prusija s svojimi velikani framononska in framonstvo smertni sovražnik katoliške Cerkve, je prašanje, če more Prusija kdaj biti odkritoserčna prijateljica Rima in svojih katoliških podložnikov? Cesarski pruski princ je že 20 let zapisan v ložo „Royal-York-Amicicia“; predstavljen je bil za zapisanje od svojega lastnega očeta, ki je bil takrat kraljevi princ, in je zavetnik framonstva „trijeh Observanc“: „Royal-York“, lože „3 krogelj“ in „velike deželske lože“. Masonerija anglo-germanska se je ločila od francoske, ktera poslednja je še bolj peklerska, kakor une, ker je celó Boga izločila iz svojih obrednikov! Na Nemškem, kakor tudi drugod, se je framonstvo v 12 letih silo narastlo, akoravno previdniši spoznavajo hudobijo in goropadnost tega skrivnega društva. To je blezo tako, kakor sploh z grešnikom: akoravno spozná, v koliko nesrečo ga greh tira, n. pr. pijančevanje, nečistost; vender le sili vanj! Princ Bizmark je rekel svojemu tajniku Busch-u, da so mu ljubši jezuiti kakor pa framononi; vendar pa so Prusi z jezuiti vse drugač delali, kakor pa s framononi! Pruski framononi so zmeraj imeli svoje kralje na čelu; če so jim pa tudi vse svoje skrivnosti povedali, je drugo prašanje. Friderik II se je dal med nje zapisati na svojem gradu San Souci; ko je pa zvedil njih pravila in obrede, ni nič več hotel o tem vedeti. Ako se k temu pomisli, da je Avstrija katoliška, si tudi vsak lahko pojasni zvijsko obnašanje Prusije do Avstrije od nekdaj. Oziroma na vse to katoličanom ne kaže drugo, kakor vsak dan moliti „očenaš“ na čast Jezusu na križu za varstvo sv. Cerkve zoper framonone in za spreobrnjenje teh naj huje vklenjenih sužnjev greha. Usmiljenja so posebno vredni neštevilni katoličani, kateri služijo namenom teh hudobnežev, ne vedoč, kaj delajo.

Amerikanske novice. Dobra letina; ta beseda se glasi zlasti po Ameriki: oves, ječmen, rež — vse se je

prav dobro obneslo. Pšenice so pridelali v zveznih državah počez 520 milijonov bušelnov (nekakih mernikov), katerih 190 milijonov imajo za prodaj v tuje dežele, drugo za domačo deželo. Ne nadjajo se pa povišanja cene, ker tudi po Evropi je bila dobra letina.

Čebele morivke. Iz Elkadera poročajo: Kmet Pettit je vidil, da na eno njegovih jablan se je usedel roj čebel, pleza na drevo, da bi roj vjel. Če ne mara ni znal s čebelami ongoviti, kaj-li? čebele se zakadé vanj in ga strahovito pikajo. mož pade z drevesa in poškodoval se je tako, da je kmali potem umrl.

Zoper ostudno kletvinjo. V mesticu z imenom Gabanna je mestni odbor dal povelje, ktero kletvinjo pod hudimi globami v denaru prepoveduje. Pred malo dnevi je bil tožen neki G. Styler, da „kolne in se roti“; zaslišanje je terjalo skorej dva dni in obsojen je bil gerdi gobec, da mora plačati pravdne stroške in zraven tega še 33 ameriškanskih dolarjev in 60 ct. kazni. — Nasvèt: Ta poštena „ordonanca“ naj se vstanovi tudi pri nas in globe naj se oddajajo v dijaško kuhinjo. Dobiček bode velik: 1. bodo vsi ubožni šolci na Kranjskem obilno oskerbovani; 2. bo pekel veliko manj duš požiral. Da pa ne bo te postave in globe treba, ker vsled nje bi veliko bogatih obožalo, naj od danes naprej noben Slovenec nikoli več ne zakolne in se ne pridruša.

Bog nam ohrani um in pamet! Parnik „St. Pavel“ pripoveduje nesrečo, ki se je zgodila z gosp. Nestorjem, rusko razkolnim (t. j. nekatoliškim) nadškofom. Imel je od nekaj časa tako bolezen, da mu je silila kri v glavo in sem ter tje ni bil pri zavednosti. Peljal se je na omenjenem parniku, kmali po odhodu pa ga je zmanjkalo in vse znamenja so, da je skočil v morje (ali morebiti le po nesreči padel?) Bil je doma iz Arhangela, zdaj nadškof čez Alasko, star 56 let.

Tudi kazen. V Bostonu se poganjajo za novo postavo, po kateri kerčmar, ki pijancu dá poslednji kozarec žganja, vsled kterega se zverne, mora pijanega tepca dati na vozu na dom peljati, kakor že nekoliko mescev delajo tudi na Danskem. Prašanje: Ali bi ne zmanjkalo fjakarjev, ko bi morali take pujse domú voziti?

Na Filipinskih otocih, Manilla in Iloilo, je zbučala kolera in hudó kosí. Manilla (v večerni Indiji) ima do dve sto tisoč prebivavcev, med kterimi je veliko Kinezov in le samo 14 tisoč Evropejcev; sedež nadškofov. Čez 10 tisoč ženskih izdelav po sedem sto tisoč smodek vsako leto. Strašijo pa jih velikrat hudi potresi in sedaj kolera. Na otoku Iloilo je neki napadanih po 300 ljudi na dan.

Bratovske zadeve.

Koledar za prihodnji teden:

18. kimovca. S. Jožef Kupertinski. — 19. S. Juvuvarij in tovarši muč. — 20. (Kvaterni sredo, post.) S. Evstahij in tovarši. — 21. S. Matej. — 22. (Kvaterni petek, post.) S. Tomaž Vilanovljan. — 23. (Kvaterni sobota, post.) S. Lin p. — 24. Sedemnajsta nedelja po Bink. M. Dev. za reševanje jetnikov.

Zahvale:

Št. 96. Čast in hvala Naši ljubi Gospej presv. Serca Jezusovega in sv. Jožefu za posebne milosti, ki smo jih prejeli za srečno popotvanje neke družine v Sarajevo. Mati in otroci prejeli smo še več kot je bilo mogoče misliti. S polnim zaupanjem prosimo sv. Družino: Jezusa, Marijo in sv. Jožefa, da bi nas nikoli ne zapu-

stili v dušnih in telesnih potrebah, zlasti pa za srečno sadnjo uro.

V Ljubljani, 11. kimovca 1882.

Frančiška Mavec.

V molitev priporočeni:

Duhoven, ki že 7 tednov nevarno bolan leži, se prav toplo priporoča v bratovsko molitev, da bi N. lj. G. presv. Serca sprosil to, kar je on sam že v več devetdnevnih prosil, posebno ljubo zdravje, da bi v čast Božjo in N. lj. G. zamogel še delati. Uslišanje se bo po „Dan.“ naznanilo. — Nekteri dečki za poboljšanje. — Za obvarovanje domače živinice pred nevarnostmi priporočena neka hiša. — Vsi dobrotniki dijaške kuhinje zdaj o začetku šol še posebno priporočeni, da bi se jim na milostne priprošnje N. lj. G. presv. Serca, sv. Jožefa in sv. Deodata vse serčne želje spolnile in da bi bili rešeni vsih pritežnost ali bolezni, dušnih in telesnih. Enako so priporočeni vsi mladenči te naprave, da bi jih Bog ohranil ponižne, hvaležne, pridne, obvaroval jih dušne spačenosti. — Deklica za modrost in zdravje. — Neka družina prosi posebne pomoči v neki prav hudi sadevi. — Že delj časa bolna hči od matere serčno priporočena. — Studenec za pomoč v persni bolezni. — Oseba v dušni potrebi. — Že tri leta na vsem životu bolna za zdravje, ako je Božja volja. — Na očesu nevarno bolna za pomoč. — Vsim udom družbe N. lj. Gospé se priporočam v molitev ter priporočevanje k Mariji in sv. Jožefu, da bi zadobil gotovo pomoč v svojih dušnih in hudih telesnih zadregah. Ako jaz nisem vreden, je pa Marija toliko vrednejši in usmiljena do nas, od katere s toliko večim zaupanjem pomoči prosim in pričakujem. Oj, lepo prosim, storite goreči zdihljaj za mene svojega brata in uda. — Dve deklici, ki ste zelo nemarni in ena prav slabega življenja, naj bodete priporočeni v priprošnje N. lj. Gospé in sv. Jožefa.

Opomini k modrosti.

(Iz bukev Sirahovih, in XXXIV. pogl.)

18. kimovca. *Kdor se Gospoda boji, se nič ne trese in ne boji; zakaj on je njegovo upanje.*

19. *Kdor od krivičnega blaga daruje, njegov dar je omadežan.*

20. *Gospod je samo pri njih, ki na potu resnice in pravice vanj zaupajo.*

21. *Kruh revežev je živež ubozih; kdor ga jim uzame, je ubijavec.*

22. *Kdor v potu pridobljeni kruh ukrade, je enak njemu, ki svojega bližnjega ubije.*

23. *Če eden zida, eden pa podira; kakošen dobiček imata, kakor le delo?*

24. *Daj Najvišjemu po tem, kar je on tebi dal; in z dobrim očesom daj, kar premore tvoja roka.*

Listek za raznoterosti.

Za dobrotnike študentske kuhinje bode v torek ob 1/8 sv. maša pri altari Naše ljube Gospé presv. Jezusovega Serca, da bi dobrotljivi Bog, ki nikomur nič dolžan ne ostane, na Njene prošnje sto- in tisočkrat povernil in še povračal tako blage in obilne dobrote, ki jih naši ljubi šolski mladini skazujejo. Prav serčno želimo in bomo prosili, da bi bili vsih pritežnost rešeni ter bile vse njih prošnje uslišane. — „Financminister“ se boji svojih prijateljev; bo že drugi pot povedal, zakaj?

„Sreča v nesreči“, popisovanje čudne zgodbe dveh dvojčkov, od župnika Jan. Ciglerja. To mično knjigo je 45 let po njenem prvem izidu na svetlo dal pisatelj in učitelj gosp. Ivan Tomšič. Bodi mična in podučna knjižica iskreno priporočena.

Na Terzaški gimnaziji se šole prično 20. t. m.; zapisovanje je od 12. do 16. tega mesca.

Birma v Terstu bode: 24. sept. pri sv. Justu; 26. v jezuitovski cerkvi; 27. pri sv. Antonu nov.; 28. pri Mariji D. Pomočnici; 1. oktobra pri sv. Jakopu.

Kardinali, kakor se misli, bodo v bližnjem konzistoriju imenovani: nadškofa dunajski in napolitanski, pa škof Strossmayer.

V Dombrodu v južni Afriki, kakor je pravil Frater Caharija, ima Trapistovski misijon 60 čverstih delavcev. Ne more se pa misijon na tem mestu ohraniti zastran pomanjkanja vode, ker po dve leti včas ne dežuje. Sklenili so toraj preseliti se v okrajino Nathall, kacic 40 ur dalje, kamor so povabljeni od ondotnega prečast. gosp. škofa, kateri sam jim je izročil 500, vlada angleška pa 10.000 oral zemlje v lastino. Izročili smo Fr. Cahariju nabirke za ta misijon in nekaj za Trapiste in nune v Bosni; poročilo na drugem mestu.

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Č. g. R. Merčun, prefekt v Alojzijevišču, gre za duh. pom. v Staro Loko. — Č. g. Mat. Žarnik, duh. pom. v Šmartinu pri Kr., je dobil duhovnijo Srednjo vas na Boh.

Dobrotni darovi.

Za študentsko kuhinjo: Č. g. župnik Mart. Narobe 10 gld. — Gospá N. Zajic 2 gld. — Č. g. župnik Javorski Mat. Jereb 3 gl. — Č. g. stolni kapl. M. Kolar 2 gl. — Č. g. Šim. Ažman 3 gl. — J. M. 1 gl. — Z. Dobernič č. g. Jan. Karlin 5 gl. — Č. g. J. Z. R. 1 gl. — Neimenovan dobrotnik 2 gl. — Neimenovan g. učitelj 2 gld. — Č. g. župnik J. Mrak 5 gl. — Č. g. župnik Fr. Povše 2 gld. — N. R. 1 gld. — Č. g. župnik A. Tavčar 10 gl. — J. A. K. 1 gl. — Bl. g. Iv. Hribar, glavni zastopnik banke „Slavije“ v Ljubljani, 2 gold., z obljubo, da bode vsak mesec enak znesek v ta blagi namen plačal. *) — Č. g. J. H. 1 gl. — Č. g. J. Z. R. zopet 1 gl. — Č. g. J. Brenc 2 gl. — Č. g. župnik Fr. Rihar zopet 1 gl. — Č. g. župnik J. Jakelj 3 gl.

Za pogorelce v Cerovcu v Stopiški fari: Z Ježice po č. g. župniku 4 gl. 50 kr. — Po č. g. župniku Ign. Podobniku s Preserij 4 gl.

Za pogorelce pri sv. Magdaleni nad Idrijo: Iz Dobernič po č. g. župn. J. Karlinu 20 gld. — Iz Železnikov po č. g. J. Mraku 7 gl. 10 kr. — Iz Mekin po č. g. župniku J. Ederji 8 gl.

(Drugi dar. prih.)

*) Iskrena hvala! Vr.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. Ž. v C.: Oddano v zapisanje. — G. T. na R.: Bog plačaj, verli rojak! — J. M. v B.: Sv. maša se bo opravila. — G. M. Pl. pri sv. P.: Naročeno založništvo, da Vam naznani. — G. A. K. v L.: Iskrena hvala in pozdrav Vam in g. C. — G. S.: Verlo dobro! Semper Ave atque Fave! — G. Z.: Fiet secundum debilit. meam; gratias continuas! — G. L.: Peraeta 14. h. m., quod idem fit a D. S.